

ת"פ 8287/07/20 - מדינת ישראל נגד יקיר יעקב שטרית

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 8287-07-20 מדינת ישראל נ' שטרית

בפני כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל

נגד

הנאשם

יקיר יעקב שטרית

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירה של סחר בסם מסוכן, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן - פקודת הסמים). כתב האישום המתוקן מתאר כי ביום 9.12.19 יצר פלוני (להלן - הקונה) קשר עם אדם שאינו ידוע למאשימה ובעקבות כך מסר הנאשם לקונה סם מסוכן מסוג קנביס במשקל 19.83 גרם נטו בתמורה ל-1,400 ₪.

תסקיר שירות המבחן

2. מטעמים של צנעת הפרט לא אפרט יתר על המידה את האמור בתסקיר (ראו: ע"א 6356/20 פלוני נ' מדינת ישראל (21.10.2021)). בתמצית ייאמר שהנאשם רווק כבן 22, שירת בצה"ל במשך תקופה קצרה ולאחר מכן שוחרר. במשך השנים עבד הנאשם בעבודות מזדמנות ולפני כשלושה חודשים השתלב כמתלמד בתחום התיווך וכן החל לימודי תעודה בתחום מיגון ואבטחה. הנאשם מסר שלאחר לימודיו בכוונתו להשלים בגרויות, להשתלב בלימודי הנדסת חשמל ובמקביל לעסוק כעצמאי בהתקנת דלתות (בדומה להוריו המתפרנסים מעסק זה). הנאשם הביע צער וחרטה על מעשיו, הבין את חומרתם וציין כי התקשה לעמוד בפיתוי הכספי. בדיקות השתן שמסר נמצאו נקיות מסמים ושירות המבחן התרשם שהנאשם עורך מאמצים לשנות את אורחות חייו ומבטא רצון להשתלב בטיפול במטרה לרכוש כלים לעתיד. שירות המבחן ציין כי קיים סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד ואולם יש בתוכנית הטיפול המוצעת לתרום להפחתת רמת הסיכון. לאור כך המליצה קצינת המבחן על העמדת הנאשם בצו מבחן למשך 18 חודשים, לצד צו של"צ. שירות המבחן נדרש גם לשאלת ביטול ההרשעה וסבר שנוכח האפשרות שעתידו המקצועי ייפגע, בעטיה של הרשעה, ולאור ההתרשמות כי ההליך המשפטי היווה גורם הרתעתי עבורו, ראוי לשקול את ביטול ההרשעה.

טיעוני הצדדים לעונש ולשאלת ההרשעה

3. אמו של הנאשם העידה לעונש. האם סיפרה על התמיכה שמעניק הנאשם לעסק המשפחתי ועל כך שהביע בפניה צער וחרטה על מעשיו.

4. ב"כ המאשימה עמד על חומרתן של עבירות הסמים והדגיש את פגיעתן הרבה בבריאות הציבור ושלומו. ציון כי על אף שמדובר באירוע בודד, יש לתת את הדעת לכמות הסם המשמעותית ולכך שמדובר בעבירה שמטרתה הפקת רווח כספי. ביחס לשאלת ההרשעה נטען כי קיים אינטרס ציבורי בהרשעה בעבירות סמים ובכל מקרה הנזק הנטען הוא בבחינת תרחיש עתידי בלבד שאינו עומד במבחני הפסיקה בדבר פגיעה קונקרטית ומשמעותית. ביחס למתחם העונש ההולם הפנתה המאשימה לפסיקה וטענה כי הוא נע בין 6 חודשי מאסר ועד 14 חודשי מאסר בפועל וכי בנסיבות המקרה הכוללות ובפרט לאור קבלת האחריות, גילו הצעיר ועברו הקל יש להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 8 חודשים, שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות, לצד מאסר על תנאי, קנס, פסילה על תנאי וחילוט סך של 1,400 ₪.

5. ב"כ הנאשם הפנה לגילו הצעיר של הנאשם ולעברו הקל הכולל הרשעה בודדת שהתיישנה, בגין היעדר מן השירות. נטען כי מדובר באירוע בודד וכי הנאשם הודה בהזדמנות הראשונה והביע חרטה על מעשיו. ביחס לשאלת ההרשעה נטען שקיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם והרשעתו בדין עלולה לפגוע בעתידו המקצועי, לאור השתלבותו בלימודים. ביחס למתחם העונש ההולם נטען כי הוא נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לשאת בדרך של עבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל. בסיכומו של דבר, ביקשה ההגנה לבטל את ההרשעה ולאמץ את המלצת שירות המבחן.

6. הנאשם בדברו האחרון טען כי מדובר במעידה חד פעמית וביקש לבטל את הרשעתו, על מנת שזו לא תפריע לתכניותיו להמשיך בלימודים ולרכוש מקצוע.

דין והכרעה

א. הדרישה לביטול ההרשעה

7. משנמצא אדם אשם בביצוע עבירה פלילית הכלל הוא שיש להרשיעו. נקבע לא אחת כי "מושכלות ראשוניים הם כי דרך כלל, בית משפט אשר קבע כי נאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו ירשיעו בדין. ככלל, משנמצא כי אדם עבר עבירה, מתחייב כי ההליך הפלילי כנגדו ימוצה בדרך של הרשעתו וענישת ומציאות זו עומדת ביסוד הליך אכיפת חוק תקין ושוויוני." (ע"פ 2669/00 פלוני נ' מדינת ישראל (17.8.00)). עם זאת, נקבע בפסיקה שניתן יהיה להימנע מהרשעת נאשם בנסיבות חריגות, בהן נמצא שקיים יחס בלתי סביר בין הנזק שיגרם לו מהרשעתו בדין, לבין האינטרס החברתי שבמיצוי הדין עמו ובתועלת הציבורית שתושג מכך (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337). חריג זה נועד לאפשר לבית המשפט להימנע מפגיעה חמורה בנאשם, אשר עניינו הכולל אינו מתאים לעיקרון העונשי הכללי, בשל נסיבות אישיות מיוחדות אל מול מהותה של העבירה. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ 9893/06

"המשפט מניח, כי במורכבות החיים האנושיים על תהפוכותיהם, בהשתקפותם בהליך הפלילי, עשויים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העקרון העונשי הרחב, המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי, נתון בידי בית המשפט הכח להחליט כי, חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדין."

וראו גם:

"דרך המלך היא כי יש להרשיע מי שנקבע כי ביצע את העבירה שבגינה הועמד לדין. יחד עם זאת, הדין מכיר במפורש גם באפשרות של אי-הרשעה חרף הקביעה שנאשם ביצע עבירה (סעיף 71א(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977). לא מדובר בכלל אלא בחריג, לפחות ביחס לבגירים (רע"פ 8487/11 **חברת נמלי ישראל נ' מדינת ישראל**, פסקה ל"ח (23.10.2012)). עניין זה בא לידי ביטוי בהלכה הפסוקה לפיה האפשרות של אי-הרשעה מותנית בשני תנאים מצטברים: ראשית, העניין רלוונטי רק כאשר סוג העבירה שביצע הנאשם מאפשר שלא להרשיעו מבלי לפגוע בשיקולי הענישה הרחבים. לשון אחר, המבט צריך להיות מופנה כלפי האינטרס הציבורי הרחב, שמתבטא גם בצורך בהרתעת הרבים, ולהשפעת אי-ההרשעה עליו. שנית, יש לבחון עד כמה עלול הנאשם להיפגע כתוצאה מעצם ההרשעה" (ע"פ 8169/20 **חיים שלום נ' מדינת ישראל** (26.8.2021); להלן - **עניין שלום**)).

8. טרם דיון אציין שלנאשם הרשעה קודמת (בשל היעדר מהשירות). על פני הדברים עשויה להישמע טענה שאין טעם מעשי בביטול ההרשעה בתיק זה, שכן הנזק ממילא ייגרם בשל ההרשעה הקודמת. טענה זו יפה במישור העקרוני אך משקלה נמוך במקרה זה, לאור כך שההרשעה אמורה להימחק בשנת 2024 ומכאן שהרשעה כעת תדחה את מחיקתה לשנים רבות, בעוד שאי הרשעה תאפשר את מחיקתה במועד (ראו סעיף 16 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981).

9. וכעת לגופו של עניין. על פני הדברים, ניצבת בפני הנאשם משוכה גבוהה כבר בשאלת מהות העבירה. מדובר בעבירה חמורה שעונשה המרבי 20 שנות מאסר (ומובן שכאשר הועמד הנאשם לדין בבית משפט שלום, עונשה המרבי הוא 7 שנות מאסר בלבד (סעיף 51(א)(1)(ב) לחוק בתי המשפט)). עם זאת, יש לתת את הדעת לנסיבות ביצוע העבירה, ובכלל זה שמדובר בעבירה בודדת כאשר הנאשם שימש כשליח למסירת הסם בלבד. משכך, אינני סבור שניתן לומר שמדובר בעבירה שבנסיבות ביצועה אין לשקול כלל ביטול הרשעה, והדגש יושם אפוא בשאלה "עד כמה עלול

הנאשם להיפגע כתוצאה מעצם ההרשעה" (עניין **שלום**).

10. ענייננו עוסק בפגיעה תעסוקתית אפשרית ובנושא זה נקבע כי "השיקול שלא לפגוע בעתיד התעסוקתי של נאשם הינו שיקול ראוי שיש להביא בחשבון במסגרת מכלול השיקולים לעניין הימנעות מהרשעה" (עפ"ג 28110-10-15 **מדינת ישראל נ' עידן דוד** (17.12.2015)). עם זאת, לא כל פגיעה אפשרית מצדיקה הימנעות מהרשעה, אלא תוצאה זו תתאפשר רק בנסיבות חריגות בהן יוכח שהנזק שיגרם לנאשם מההרשעה גבוה יותר מהתועלת שתצמח ממיצוי הדין עמו, עד כי מתקיים יחס בלתי סביר בין נזק זה לבין חומרת העבירה (ראו: ע"פ 2555/13 **חי נחמיאס נ' מדינת ישראל** (9.1.2014); רע"פ 3852/14 **אלכסנדר זיסמן ורשואר נ' מדינת ישראל** (18.8.2014); רע"פ 2180/14 **ספיר שמואלי נ' מדינת ישראל** (24.4.2014); רע"פ 8627/12 **יוסף הנסב נ' מדינת ישראל** (31.12.2012); עפ"ג 1576-02-18 **שלמה לזמי נ' מדינת ישראל** (31.5.2018)).

11. אין חולק שהרשעה עלולה להשפיע על עתידו התעסוקתי של כל אדם, שכן לעולם נלוות להרשעה פגיעה אינהרנטית, לרבות באופן בו רואה זאת הציבור כולו, ובכלל זה מעסיק פוטנציאלי. משכך, יש לבחון את מידת הוודאות שתיגרם פגיעה ואת חומרתה, שכן לא כל פגיעה אפשרית ותיאורטית מצדיקה ביטול הרשעה. בענייננו, הנאשם לא הוכיח פגיעה קונקרטיה שתגרם לו בעטייה של הרשעה ואין די בתוכניות עתידיות להשתלב בלימודים או בעיסוק בתחום כזה או אחר (רע"פ 8755/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** (23.12.2021)). בכל מקרה, על רקע עיסוקו של הנאשם וחרף תכניותיו העתידיות, לא שוכנעתי שאכן תגרם לו פגיעה תעסוקתית בשל הרשעה, בוודאי שלא פגיעה ממשית. הנאשם עבד עד כה בעבודות מזדמנות ולטענתו החל לאחרונה לעבוד כמתלמד אצל מכר של הוריו בתחום התיווך. בפני שירות המבחן ציין הנאשם שהוא שואף להיות עצמאי ואמו ציינה בטיעונים לעונש שהוא עובד בעסק המשפחתי. אף נתון זה מעמיד בספק את הפגיעה שעלולה להיגרם לו בעטייה של הרשעה.

12. סיכומו של דבר, גם אם הרשעה עשויה להוות מכשול עבור הנאשם, קשה לראות פגיעה קונקרטיה וחמורה שתגרם לו. בנתונים אלו אין כל הצדקה לביטול ההרשעה (ראו בהשוואה, בשינויים המחויבים: ע"פ 36257-09-20 **מדינת ישראל נ' יפה טויזר** (21.4.2021); רע"פ 5018/18 **בוזגלו נ' מדינת ישראל** (21.10.2018); עפ"ג 32899-05-21 **מדינת ישראל נ' מיכאל אליעזר חי** (3.11.2021)). ודוק: לא התעלמתי מהמלצת שירות המבחן, אך זו כידוע, כשמה כן היא - המלצה, ובית המשפט אינו מחויב לקבלה (רע"פ 5115/13 **מנחם שרון נ' מדינת ישראל** (8.9.2013); רע"פ 9269/17 **אבו עישא נגד מדינת ישראל** (15.1.2018)).

אני דוחה אפוא את הבקשה לביטול ההרשעה.

ב. קביעת מתחם העונש

13. **הערכים המוגנים בבסיס העבירה:** נגע הסמים מכלה כל חלקה טובה בחברה. על נזקיו הבריאותיים, החברתיים והכלכליים, אין צורך להכביר מילים (ע"פ 11220/03 **פלוני נ' מדינת ישראל** (6.7.2005); ע"פ 4998/95 **קרדוסו נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(3), 769). הצורך בסם מוליד מספר נזקי משנה ובהם נזקים לגופו של המשתמש

בסם, ובעקיפין גם לשלום הציבור, בשל כך שלרוב מכורי הסם מבצעים עבירות רכוש על מנת לממנו.

14. **נסיבות הקשורות לביצוע העבירה:** בהתאם לעובדות כתב האישום חלקו של הנאשם בעבירה הסתכם בכך שהוא נשלח למסור את הסם לקונה. הסיבה בגינה בוצעה העבירה היא מטבע הדברים כלכלית. כן יש להביא בחשבון שמדובר באירוע בודד, אך שכמות הסם אינה מבוטלת.

15. לצורך בחינת **הענישה הנוהגת** בעבירות סחר בסמים אציין כי זו משתנה ממקרה למקרה והיא תלויה בסוג הסם, בכמות שנמכרה, בהישנות המקרים ובנסיבותיו האישיות של הנאשם. בדיקת מדיניות הענישה ביחס לעבירת סחר בודדת, בכמות קטנה יחסית של קנביס (או חשיש) ובתמורה נמוכה בהתאם, מלמדת כי לרוב מוטלים עונשי מאסר קצרים ובמקרים מתאימים אף בעבודות שירות. אפנה למשל לרע"פ 5712/16 **יצחק אייזנבוך נ' מדינת ישראל** (17.8.2016), בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהוטלו עליו 8 חודשי מאסר בגין 4 עסקאות סמים בכמויות קטנות יחסית. הנאשם היה צעיר, עברו נקי ושירות המבחן המליץ על ענישה שיקומית; רע"פ 3627/13 **שדה נ' מדינת ישראל** (22.5.2013), בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם על חומרת עונשו - 7 חודשי מאסר בגין סחר בסמים מסוג קנבוס בשתי הזדמנויות במשקלים נמוכים; ע"פ 7319-08-12 **סבח נ' מדינת ישראל** (25.10.2012), בו נדחה ערעור נאשם על חומרת עונשו - 18 חודשי מאסר, לאחר שהורשע בשני מקרי סחר בסם מסוכן מסוג חשיש במשקלים של 5.38 גרם ו- 2.93 גרם; ת"פ 26938-06-14 **דורני נ' מדינת ישראל** (21.9.2014), בו הוטלו על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל בגין הרשעתו בשני אישומים של סחר בסמים מסוג חשיש לסוכנת במשקלים של 14 ו- 29 גרם, בתמורה ל- 400 ו- 1,000 ₪ בהתאמה; ת"פ 26650-06-14 **מדינת ישראל נ' סלטאן** (21.9.2014), בו נידון הנאשם ל- 12 חודשי מאסר בפועל לצד הפעלת מאסר מותנה בגין סחר בסם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 9.7 גרם בתמורה ל- 400 ₪; ת"פ 26709-06-14 **מדינת ישראל נ' ישראלוב** (26.10.2014), בו נידון נאשם ל- 11 חודשי מאסר בפועל בגין סחר בסם מסוג קנבוס בשתי הזדמנויות שונות לסוכנת משטרתית באירועים חברתיים; רע"פ 7150/21 **בניהו מנשירוב נ' מדינת ישראל** (28.10.2021), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע בריבוי עבירות סחר בסמים והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית ונידון ל- 14 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילת רישיון וקנס. ערעורו נדחה וכך גם בקשת רשות ערעור שהגיש; ע"פ 35083-09-20 **עובד נ' מדינת ישראל** (20.12.2020), בו נידון עניינו של נאשם שהורשע במספר עסקות סחר בסם מסוג קנביס, בכמויות קטנות לשלושה קטינים, והחזקת סם לצריכה עצמית ונידון ל- 20 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס.

16. לאור כל האמור לעיל, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את נסיבותיו של מקרה זה נע בין מספר חודשי מאסר בפועל, שניתן לשאת בדרך של עבודות שירות, ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

17. אקדים ואומר כי לאחר עיון בתסקיר שירות המבחן ובחינת נסיבות המקרה בכללותו, באתי לכלל מסקנה כי ראוי במקרה זה להעדיף את הפן השיקומי ולסטות בשל כך ממתחם הענישה. אנמק.

18. כידוע, בהתאם לסעיף 40ד' לחוק העונשין, רשאי בית המשפט לחרוג לקולה ממתחם הענישה שקבע, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". בעניין זה נקבע כי "על קיומו של פוטנציאל זה, ניתן ללמוד, בין היתר, מעברו של הנאשם; משיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק ועם שירות המבחן; ומקיומה של תמיכה והתגייסות משפחתית לצידו של הנאשם." (רע"פ 7683/13 **דוד פרלמן נ' מדינת ישראל** (23.2.2014)); ע"פ 6637/17 **אליזבט קרינדל נ' מדינת ישראל** (18.4.2018)). בעניינו מדובר בנאשם צעיר (כבן 22 היום) ששירות המבחן סבור שקיימים בעניינו סיכויי שיקום וכי יש בכוחו של טיפול להיטיב עמו, ובכך אף יפחת הסיכון להתנהגות עבריינית בעתיד. הנאשם קיבל אחריות מלאה למעשיו, הביע חרטה, בדיקות השתן העידו על ניקיון מסמים וההרשמות הכוללת הייתה מנכונות ממשית מצדו לשינוי אורחות חייו. לאור כך הומלץ על העמדתו בצו מבחן בצירוף צו של"צ. ראוי בעיני לעודד את הנאשם להתמיד במגמת השיפור, ולכן המלצת שירות המבחן, בנקודה זו, מקובלת עלי. שירות המבחן הוא הגוף המקצועי האמון על שיקום נאשמים ועל הערכת הסיכויים לכך. קצין המבחן משמש כזרועו הארוכה של בית המשפט לעניין זה, ועל אף שאין הכרח לאמץ את המלצתו, ברי כי להמלצת שירות המבחן משקל ממשי בבואו של בית המשפט לגזור את דינו של נאשם (ע"פ 3472/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.9.2012)).

19. על חומרת העבירה במקרה זה אין חולק ועמדתי לעיל על מדיניות הענישה הראויה בעבירות כגון אלו. עם זאת, במקרה זה סברתי שאין זה נכון להטיל על הנאשם עונש מאסר, ולו בעבודות שירות כעיתירת המאשימה, שכן סברתי שענישה זו עלולה לפגוע בסיכויי שיקומו ולהסיטו מהדרך בה הוא מצוי כיום. כן אציין שהנאשם אינו בעל דפוסית התנהגות עברייניים, הוא צעיר המצוי בתחילת דרכו, ועברו קל. ניכר שההליך המשפטי היווה עבורו גורם הרתעתי, הוא מבין את הפסול שבמעשיו ושיקומו יניב תועלת לא רק לו, אלא לחברה כולה.

20. בנתונים אלו סברתי שעונש בדמות צו של"צ בשילוב מבחן, הולם נכונה את נסיבות העושה והמעשה. אדגיש שהנאשם אינו מסיים את ההליך כעת וככל שלא ישתף פעולה עם שירות המבחן, ובוודאי אם יעבור עבירה נוספת, יחודש ההליך נגדו והוא יישא בעונש ההולם את מעשיו (עפ"ג 39953-11-13 **סבח נ' מדינת ישראל** (23.1.2014)). אוסיף שבכוונתי להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף לא מבוטל המהווה ענישה מוחשית, הגם שבבסיסה אלמנט חינוכי-שיקומי. בכך ייווצר לדידי תמהיל עונשי ראוי שיש בו להשיג את תכלית הענישה בצד שמירה על סיכויי השיקום.

21. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 18 חודשים. הוסבר לנאשם בלשון פשוטה שעליו לקיים את הוראות שירות המבחן וכי הפרה של צו הפיקוח עלולה להוביל להפקעתו ולהטלת עונשים נוספים.

ב. מאסר על תנאי למשך 4 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך שנתיים כל עבירה על פקודת הסמים שהיא פשע.

ג. קנס בסך 3,000 ₪. הקנס ישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.3.22; אי תשלום אחד התשלומים במועד יעמיד את היתרה לפירעון מידי.

ד. אני מחייב את הנאשם לבצע 250 שעות של"צ. שירות המבחן יגיש תכנית של"צ בתוך 30 יום.
עמוד 6

מובהר לנאשם כי עליו לבצע את הצו על פי הוראות שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את הצו ולהטיל עליו ענישה נוספת.

ה. בהתאם להסכמת הצדדים, אני מחלט את הסך של 1,400 ₪ שנתפס בידי הנאשם, לטובת אוצר המדינה.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לשירות המבחן.

הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"ז שבט תשפ"ב, 19 ינואר 2022, במעמד הצדדים.